

ROVANIEMEN HOVIOIKEUS

Valtakatu 10-12, 96200 Rovaniemi
Puh. 029 564 1800, Fax 029 564 1850
rovaniemi.ho@oikeus.fi

17.8.2022

317/00.08.00/2022

Sisäministeriö

kirjaamo.sm@govsec.fi

lainsaadantoyksikko_poliisiosasto.sm@govsec.fi

Viite Lausuntopyyntönne 4.7.2022, VN/12643/2021

Asia Rovaniemen hovioikeuden lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle poliisilain muuttamiseksi

Sisäministeriö on pyytänyt Rovaniemen hovioikeudelta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle poliisilain muuttamiseksi.

Hovioikeus lausuu seuraavan.

Poliisilain muuttamista koskevan ehdotuksen tarkoituksena on selventää poliisilain sellaisia säännöksiä, jotka ovat käytännössä osoittautuneet epäselviksi ja tulkinnanvaraisiksi sekä tehdä eräitä salaisen tiedonhankinnan kohteena olevan henkilön perusoikeussuojaa vahvistavia muutoksia, jotka perustuvat voimassa olevasta sääntelystä erityisesti laillisuusvalvonta- ja oikeuskäytännössä esiin nousseisiin seikkoihin. Hovioikeus pitää näitä tavoitteita kannatettavina.

Poliisilain 2 luvun 3 §

Hovioikeus pitää kannatettavana, että säädösperustaa poliisin oikeudesta ottaa kiinni henkilö, jonka tuomioistuimien on määrännyt noudettavaksi tuomioistuimeen, vangittavaksi tai otettavaksi säilöön, selkeytettäisiin esityksen mukaisesti.

Poliisilain 5 luvun 7, 10 ja 56 §

Telekuuntelu- ja televalvontalupien myöntäminen henkilösidonnoisesti tulee vähentämään tuomioistuinten työmäärää, koska samaa asiaa ei olisi tarpeen

käsitellä nykyiseen tapaan toistuvasti aina uuden teleosoitteen tai telepäätelaitteen ilmetyä. Esitys on siten kannatettava.

Telekuuntelu ja televalvonta voi kohdistua myös sellaisiin teleosoitteisiin ja telepäätelaitteisiin, jotka eivät ole kohdehenkilön hallussa, vaan joita kohdehenkilö oletetaan muuten käyttävän. Teleosoite- ja telepäätelaitesidonnaisuudesta luopuminen voisi siten heikentää erityisesti muiden henkilöiden kuin kohdehenkilön perusoikeuksien suojaa, kun lupaa telekuuntelulle tai televalvonnalle ei enää olisi haettava tuomioistuimelta jokaiselle teleosoitteelle ja telepäätelaitteelle erikseen eikä teleosoitteen tai telepäätelaitteen yhteys kohdehenkilöön tulisi siten tuomioistuimen arvioitavaksi. Tämän vuoksi esitysluonnoksessa 5 luvun 56 §:ään esitettyjä täsmennyksiä ja lisäyksiä on pidettävä erityisen tärkeinä.

Poliisilain 5 luvun 12 § ja 5 a luvun 8 §

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan yhdistymistietojen hankkimista koskevassa vaatimuksessa ja päätöksessä olisi jatkossa tukiaseman sijaan mainittava paikka, jota päätös koskee. Esitysluonnoksen perusteluissa ei ole arvioitu sitä, miten tai missä laajuudessa paikka tulisi vaatimuksessa ja päätöksessä määritellä, mikä voisi aiheuttaa käytännön soveltamisongelmia ja vaihtelevia käytäntöjä tuomioistuimissa.

Poliisilain 5 luvun 54 §

Esityksessä mainittujen rikosten, erityisesti huumausainerikoksen, lisääminen poliisilain 5 luvun 54 §:n 2 momenttiin olisi ylimääräisen tiedon käyttöalan merkittävä laajennus. Muutos aiheuttaisi todennäköisesti tuomioistuinten työmäärän lisääntymistä.

Poliisilain 5 luvun 55 §

Toisin kuin esitysluonnoksessa on todettu, voimassa olevassa poliisilain 5 luvun 55 §:n 1 momentin mukaan salaisella tiedonhankintakeinolla saatu tieto on hävitettävä viipymättä sen jälkeen, kun on käynyt ilmi, ettei tietoa tarvita rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi taikka vaaran torjumiseksi. Samoin pykälän 2 momentin mukaisesti tieto, jota ei ole talletettu tai liitetty esitutkinta-aineistoon (*ylimääräinen tieto*), on hävitettävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun on käynyt ilmeiseksi, ettei tietoa voida käyttää tai sitä ei enää tarvita rikoksen estämisessä tai selvittämisessä. Pykälän 3 momentin mukaan tukiasematiedot on hävitettävä, kun on käynyt ilmi, ettei tietoa tarvita rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi taikka vaaran torjumiseksi.

Koska voimassa olevassa poliisilaissa tietojen hävittämisen ajankohta ei ole sidottu asian lainvoimaiseen ratkaisuun tai sillensä jäämiseen, merkitsisivät

estetyt muutokset tosiasiallisesti osin pykälässä tarkoitettujen tietojen säilytysajan säilymistä nykyisellään ja osin säilytysajan pidentymistä, mitä ei ole pidettävä esitysluonnoksen tavoitteiden mukaisena.

Muuta

Muilta osin hovioikeudella ei ole lausuttavaa asiassa.

Hovioikeuden lausunnon on valmistellut hovioikeuden esittelijä Heidi Karjalainen.

Presidentti

Jyrki Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Leena Saukkoriipi